

SCHOOLRAPPORT

Minister van Onderwijs

Zuhal Demir

Naam: Zuhal Demir

Vak: Onderwijsbeleid

Periode: Schooljaar 2024 – 2025

Vorderingen en Sterktes

Beheersing van het Nederlands op school – Goed

Minister Demir toont een duidelijke inzet op de beheersing van het Nederlands in het onderwijs. Ze begrijpt terecht dat taal de sleutel is tot gelijke onderwijskansen, kansen op de arbeidsmarkt en een participatie aan de maatschappij. Die focus verdient lof. Een sterke taalbasis opent deuren en versterkt zowel leerprestaties als sociale integratie. Hoewel het doel absoluut belangrijk en nobel is, is de uitwerking van die doelen zorgwekkend.

JONGCD&V beveelt aan:

- *Blijf sterk inzetten op Nederlands.*
- *Plaats ouders voor hun verantwoordelijkheid om mee de taal te leren.*

Focus op kwaliteit op school – Goed

Kwaliteitsvol onderwijs bouwt aan sterke mensen. Onder het beleid van minister Demir ligt de focus terecht opnieuw op kwalitatief onderwijs als basistaak. Die focus was meer dan nodig. De ommezwaai die minister Demir maakte, na de zwakke jaren van minister Weyts, is noodzakelijk. Die focus komt onder andere tot uiting in de recente nieuwe minimumdoelen voor het basisonderwijs, het keurmerk voor leermiddelen en het geplande uitdoofbeleid inzake invulboeken.

JONGCD&V beveelt aan:

- *Zet kwaliteit opnieuw als eerste doel van het Vlaams onderwijs.*
- *Laat binnen dat kwaliteitskader ruimte voor het pedagogisch project van de school.*

Werkpunten

Aanpak taalbeleid – Onvoldoende

Hoewel de doelstellingen rond taal belangrijk zijn, slaat de methode de bal compleet mis. Leerlingen isoleren om hun taalniveau te verbeteren werkt stigmatiserend en werkt inclusie tegen. Dat segregatie niet leidt tot integratie, is de

evidentie zelve. Ook experts, zoals Esli Struys (VUB) en Piet Van Craen (VUB), wijzen op het feit dat deze aparte taalklassen niet werken en zelfs contraproductief zijn. Ondersteuning binnen de klas, extra bijlessen en het verplicht spreken van Nederlands op school zijn pedagogisch sterkere alternatieven. We leren immers van niemand beter dan van elkaar. Ook de verantwoordelijkheid van ouders moet versterkt worden. De inspanningsverbintenis die de “engagementsverklaring” met de school vandaag is, dient concreter afgebakend te worden opdat ze meer bindend van kracht kan zijn. Dat alles werkt stukken beter dan de voorgestelde aparte klassen. 2000 extra leerkrachten inzetten voor een methode die eigenlijk niets minder is dan segregatie, die het anderstaligen net moeilijker maakt te integreren en waar experts brandhout van maken, dat is simpelweg onder de lat.

JONGCD&V beveelt aan:

- *Zet in op Nederlands in de klas in plaats van in aparte klassen.*
- *Combineer het leren van Nederlands met het integreren van jongeren in de klas.*
- *Kies niet voor segregatie als onderwijsvorm.*

Vertrouwen in leerkrachten – Onvoldoende

Het beleid van minister Demir straalt onvoldoende vertrouwen uit in het kunnen van de leerkracht. Er wordt te veel van bovenaf gestuurd, met gebrek aan ruimte voor het professioneel oordeel van wie dagelijks in het veld staat. Leerkrachten verdienen autonomie en ondersteuning, geen wantrouwen. Sommige inspecties en de inflatie aan administratieve verplichtingen geven net het omgekeerde signaal. Minister Demir doet te weinig om de druk van controle en wantrouwen in de leerkracht te doen afnemen.

JONGCD&V beveelt aan:

- *Schrap regels en administratieve lasten. Geef voldoende ruimte aan leerkrachten voor de invulling van minimumdoelen.*

- *Ondersteun leerkrachten om te blijven leren, te professionaliseren en te specialiseren.*

Administratieve rompslomp – Onvoldoende

De administratieve druk op leerkrachten blijft torenhoog. De beloftes worden nauwelijks ingewilligd. Leerkrachten willen en moeten in de eerste plaats lesgeven. Het overhaast aanpassen van minimumdoelen allerhande is dan ook geen voorbeeld van daadkracht, maar van paniekvoetbal dat vooral weegt op de klasvloer. De doelen aanpassen is daarbij niet het probleem, de tijd die er is voor implementatie is dat wel.

JONGCD&V beveelt aan:

- *Ga met de grove borstel door administratieve rompslomp.*
- *Maak grondige beleidsaanpassingen, maar geef tijd om deze in te voeren, opdat kwaliteit voorop staat en snelheid niet primeert.*

Instroom jonge leerkrachten - Onvoldoende

De instroom in het beroep loopt volledig vast. Het beroep is onvoldoende gewaardeerd en niet voldoende aantrekkelijk. Leerkrachten werken lang en veel. Hoewel het loon niet ondermaats is, ontbreekt het hen wel aan extralegale voordelen.

Bovendien is de onzekerheid van een vaste job, waarmee veel beginnende leerkrachten kampen, problematisch. De vaste benoeming is een archaïsch systeem dat jonge leerkrachten weinig zekerheid geeft op de lange termijn. Hierdoor worden leerkrachten met een vaste benoeming minder gestimuleerd om verder te blijven innoveren, ontwikkelen en verbeteren. Het is tijd dat dit systeem van vaste benoemingen wordt afgeschaft.

Ook het standpunt van minister Demir en haar partij om een hoofddoekenverbod in te voeren en/of te behouden is onbegrijpelijk. De neutraliteit van een leerkracht wordt immers niet bepaald door kledij. Leerkrachten kunnen best met een kruisje, hoofddoek of nonskap voor de klas staan, zolang zij op een kwaliteitsvolle en neutrale manier lesgeven. Een extreme implementatie van het Franse "laïcité" zou

beter vervangen worden door het omarmen van een pluralistische visie op neutraliteit. We verwachten niet dat leerkrachten “waardenloos” zijn, wel dat ze met respect voor diversiteit en met het oog voor het doel lesgeven. De kwaliteit van de persoon die voor de klas staat is wat van belang is, niet wat die persoon aan heeft. Uit het uitsluiten van waardevolle leerkrachten in tijden van tekorten blijkt vooral dat voor sommigen, niet elke mens telt.

JONGCD&V beveelt aan:

- *Schrap de vaste benoeming, vervang ze door een systeem dat eerlijk is voor jongeren en ook ervaren leerkrachten eerlijk beloont.*
- *Stap af van het standpunt over het hoofddoekenverbod en kies voor kwaliteit, niet voor dogmatiek.*

Kwaliteitsvolle opleiding voor jonge leerkrachten - Zwak

Als we kwaliteitsvol onderwijs willen, met sterke leerkrachten, dan moeten we beginnen bij de lerarenopleiding. Die lerarenopleiding is de basis voor elke leerkracht. We moeten het aantal leerkrachten zonder diploma naar een zo laag mogelijk niveau brengen en tegelijkertijd de lerarenopleiding inhoudelijk sterker maken: meer praktijk, concrete klaservaring en professionele begeleiding tijdens de eerste jaren voor de klas.

JONGCD&V beveelt aan:

- *Investeer sterker in de lerarenopleiding.*
- *Verminder het aantal leerkrachten zonder diploma, zeker in Brussel, door ervoor te zorgen dat zij een diploma halen, terwijl zij lesgeven.*

Ondersteuning jonge leerkrachten – Zwak

Jonge leerkrachten ervaren bijzonder veel druk. De grote verantwoordelijkheid die leerkrachten hebben over onze jeugd, gecombineerd met het ontwikkelen van nieuw lesmateriaal en de complexiteit van de bestaande wetgeving, weegt zwaar. Extra ondersteuning is cruciaal. Bestaande aanvangsbegeleiding sneeuwt vaak onder wegens een gebrek aan tijd en peter-meterschappen hangen heel vaak af

van de individuele moeite die oudere leerkrachten nemen. Er moet sterker ingezet worden op het praktisch implementeren van de opgestarte initiatieven, zeker in een tijd van lerarentekort. De recent goedgekeurde inductiemiddelen om jonge nieuwe leerkrachten te begeleiden zijn dan wel weer positief.

JONGCD&V beveelt aan:

- *Voorzie meer begeleiding voor jonge leerkrachten in de praktijk, niet enkel in theorie.*

Algemeen respect voor leerkrachten – Zwak

Minister Demir doet te weinig om het beroep van leerkracht opnieuw te waarderen. Respect uit zich niet enkel in woorden, maar ook in beleid: betere omkadering, minder druk en meer erkenning. Hier valt nog gigantisch veel werk te verrichten. Vandaag lijkt de leerkracht niet enkel verantwoordelijk voor de degelijke opleiding van onze zonen en dochters, maar wordt het onderwijs aanzien als verantwoordelijke voor de gehele opvoeding van het kind. De verregaande eisen van sommige ouders zijn daar het toonbeeld van. Leerkrachten moeten daarom meer tools krijgen om de vragen van ouders af te bakenen en ouders ook te wijzen op de taak die zij hebben om hun kind op te voeden. De informatie en communicatie van verwachtingen hierrond moet meer onder de aandacht komen. Ook moeten leerkrachten en scholen sterker beschermd en versterkt worden tegen ouders die naar rechters stappen en ongegronde klachten indienen.

JONGCD&V beveelt aan:

- *Waardeer leerkrachten opnieuw.*
- *Wijs ouders op hun verantwoordelijkheid in de opvoeding van kinderen.*
- *Geef leerkrachten meer mogelijkheden om onredelijke eisen van ouders te weerstaan en tegen te gaan.*

Vrijheid van onderwijs – Zwak

Minister Demir lijkt de vrijheid van onderwijs, een grondwettelijk recht van elke Vlaming, steeds meer onder druk te zetten. Met rigide regels die elke school in een

strak carcan zet, zorgt het N-VA beleid voor eenheidsworst. Dit is geen versterking van kwaliteit, integendeel: dit introduceert een proto-staatsonderwijs, dat de grondwettelijke vrijheid van het onderwijs onderuithaalt. Kwaliteit moet steeds voorop staan, maar de invulling van deze doelen moet aan het individuele onderwijsproject gelaten worden. De vrijheid van onderwijs is niet enkel een fundamenteel recht, maar ook broodnodig voor de identiteit van elke school(gemeenschap).

JONGCD&V beveelt aan:

- *Bemoei u minder met de manier waarop scholen de kwaliteitsdoelen van de overheid halen.*
- *Geef scholen zelf het recht en de vrijheid om keuzes te maken zonder een te rigide kader van de overheid.*

Eindbeoordeling

Algemene score: 4/10 – Niet Geslaagd

Algemeen kunnen we allerm minst tevreden zijn met de prestaties van minister Demir. De minister toont ambitie en enkele correcte inzichten, vooral wat betreft het belang van het Nederlands. Toch laat de uitvoering vaak te wensen over. Het lijkt alsof de focus nu ligt op communicatie, eerder dan op inhoudelijke en duurzame verbetering van het onderwijssysteem. Met incoherent flipflopbeleid haalt minister Demir wel de media, maar vermoedelijk doet ze er de jongeren van morgen geen gunst mee. De relatie met leerkrachten moet herbekeken worden: minder controle, meer vertrouwen. Minder papierwerk, meer ondersteuning. En vooral: meer respect. Dat is geen luxe, maar een basisvoorwaarde voor kwalitatief onderwijs.

Opmerking van de klassenraad:

Met de juiste bijsturing en aandacht voor wie elke dag in de klas het verschil maakt, kan minister Demir haar eindscore nog optrekken. De lat ligt hoog - en terecht.